

19-8-1960 - Παρασκευή ώρα 9.50' π.μ. ('Εξεφωνήθη τήν
επομένη εἰς Πολίχνην)

Πρός τήν ἀγαπημένη μας ΝΕΚΡΗ 'Ερμιόνη ΕΥΣΤΑΘΙΑΔΟΥ

Τρισανάθεμα στή μοῖρα τή σιληρή, πού τόση εῦνοια δείχνει στῆς ΓΕΝΙΑΣ μας τό ΔΕΝΤΡΟ, πού ἀπό ~~ένα~~-ένα τούς ιλώνους του σπάει, λέσι καὶ μονάχα τοῦτο τό δέντρο ύπάρχει καὶ ἔγινε πρόκληση στήν ἀγριεμένη ματιά τοῦ χάρου κι' ἔγινε στόχος, ὅπου ρίχνει τά φαρμακερά του βέλη.

"Ερριξες κι' ἔρριξες βέλη θανατηφόρα ἀπό τήν ἀνεξάντλητη φαρέτρα σου ἄπονε χάρε καὶ πῆρες τούς μισούς ἀπό τή ΓΕΝΙΑ μας, μά θέλεις νά πάρης κι' ἄλλους."

Βουβος κάτω ἀπό τή χθεσινή σιληρή προσταγή σου μοῖρα οἱ συγγενεῖς σπειδόμαστε καὶ τήν τραγινή ιστορία τῆς ΓΕΝΙΑΣ μας ἀναλογιζόμαστε. Μά ξαφνικά μοῖρα σιληρή, καὶ νούργια ἐπιταγή σήμερα ἀπεθύνεις σέ πρόσωπο συγγενιδό, τοῦτα τά λόγια τήν ίστατη ώρα νά πῆ. Καὶ εἶναι τοῦτα τά λόγια πικρά, μά πρέπει νά εἰπωθοῦν σάν παρακολούθημα τῆς νεκρσιμης ἀκολουθίας σου, θρυλινδ κορίτσι τῆς ΓΕΝΙΑΣ μας, ιδρη πολυαγαπημένη σέ συγγενεῖς καὶ ζένους.

Τόσο δυσμενές τό προνόμιο τοῦτο. Καὶ ἔλαχε σέ μένα ὁ ιληρος καὶ ποῦ νά βρῶ τό κουράγιο καὶ τή δύναμη τό πικρόχολο τῆς ΓΕΝΙΑΣ μας μοιρόλγι νά τραγουδήσω.

"Ἀθεπιθύμητη ιληρονομιά τοῦ ἀνθρώπου ὁ θάνατος." Ήμως σάν ἔρχεται στήν ώρα του - ἔγινε πιά συνήθεια - τόν δεχόμεθα. Μά τώρα ήρθε τόσο πρόωρα καὶ μέ ἀγανάκτηση τόν ἀρνούμεθα. Καιροφυλάκτησε τή φορά τούτη καὶ ὕπουλα καὶ πονηρά μᾶς ἔσπασε κι' ἄλλο ιλάνο ἀπό τό δέντρο τῆς ΓΕΝΙΑΣ μας. Καὶ ήταν ἄνοιξη καὶ τό ιλωτάρι εἶχε μπουμπούνια καὶ πρέν ν' ἀνθίση, μαράθηκε.

Πολυαγαπημένη 'Ερμιόνη, τά παιδιά σου χρόνια τά ~~έζησες~~ μέσα σέ ιακουχίες καὶ βάσανα σέ μιά περίοδο σιληρῆς δοκιμασίας, ὅπου ~~ένα~~ μικρό χωριδ ~~έπαθε~~ τόσα πολλά μέσα σέ τόσο λίγα χρόνια.

"Απ' τή γιαγιά σου ἄνουες, 'Ερμιόνη, τή δραματινή ιστορία τῆς ΓΕΝΙΑΣ μας σάν παραμύθι. Χάθηκαν πολλοί ἀπό, ἀφύσικο, πρόωρο καὶ ἄδικο θάνατο. Καὶ ἡ πιό ζωηρή ἀνάμνησή σου, πού σέ συντρόφευε στή ζωή, ήταν ὁ θάνατος τῆς Ροδούλας καὶ τοῦ Φρηγοράνη - ήταν ἀδελφάνια σου ἀγαπημένα. Καὶ συμμεριζόσουν τόν πόνο τους ~~έξισου~~ μέ τόν θλιμμένο πατέρα σου. Πότε ἀρά γε ὁ πόνος των γονιών σου ήταν μεγαλύτερος; Τότε ἡ τώρα; Τώρα βέβαια, γιατί ὁ δικός σου ὁ πάνος θύμισε καὶ παλιούς καύμούς, ἄνοιξε καὶ παλιές πληγές τῆς φυχῆς.

Κόρη ἀγνή καὶ τόσο ζηλεμένη, γιατί καὶ τή ζήλεσσα τοῦ χάρου προκαλεσες; Δέν ήξερες, πώς τοῦ χάρου ἡ μανία ~~έσπα~~ στίς ιδρες τίς ζηλεμένες καὶ στούς λεβέντες.

Γλυκειά ιοπέλλα, ἀφοσιωμένη στήν οἰκογένειά σου ήας πιστή στήν Παράδοση τῆς ΓΕΝΙΑΣ σου. Τούτης τῆς ΓΕΝΙΑΣ οἱ ιδιαίτερη ἀδυναμία στὸν πατέρα τους. Καὶ νά δυδ παραδείγματα: Τό παράδειγμα τοῦ δικοῦ μου πατέρα ήας τῆς ἀδελφῆς μου, τῆς Μαρίας ήας τό παράδειγμα τό δικό σου. Μά ἡ δύμορφιά ἀπό τοὺς δεσμούς αὐτούς δέν συγκινεῖ τὸν χάροντα. "Ἐτσι παίρνει τὸν πατέρα τῆς Μαρίας ήας σπαράζει τὴν καρδιά της, παίρνει τώρα κι' ἐσένα· Ἐρμιδήνη ήας ρίχνει τῇ θλίψῃ σάν συνεφιά μέσ' στήν ψυχή τοῦ πατέρα σου, τοῦ ταπεινοῦ αὐτοῦ ἀνθρώπου, τοῦ τίμιου ἐργάτη, πού ήσουν ἐσύ δ πλοῦτος του ήας δέ ζητοῦσε ἄλλη εὔτυχία, μά τώρα ὁ θάνατός σου τὸν ἔκανε φτωχότερο.

"Ἀγαπημένο ηορίτσι, πολύνλαυστη· Ἐρμιδήνη, ἀντί γιά δύμορφες παιδικές δύναμινσις, στό νοῦ σου εἶχες τραγικές θύμησες κι' ὅταν ἀνθισαν τά νειᾶτα σου πάνω στά 25 σου χρόνια, ἡ μοῖρα σου πρόταξε τό τραχύ ἀγώνισμα μέ τό χάρο. Καὶ δέχτηκες τό ἀγώνισμα αὐτό ήας χαροπάλεψες 7 δλόνιηρα χρόνια. "Οχι ἔλεγες στὸν χάροντα, δέν σου παραδίδομαι νέα, ἀφησα στή μέση τή σπουδή μου, θέλω νά τελειώσω ήας νά βοηθήσω τὸν πατέρα μου, πού ἔγώ τὸν ηούρασα ήας γέρασε νωρίς, ἔχω ὑποχρεώσεις χάροντα, δέν σου παραδίνομαι. "Ομως τά λόγια σου τά συγκινητικά, τὴν δργή του προκάλεσαν. Σέ δάμασε στὸ τέλος, "Ομως δέν νικήθηκες, γιατί ἡ ψυχή σου μέχρι τέλους τὸν ἀρνήθηκε τὸν θάνατο. Κι' ἔμεις τὸν ἀρνηθήκαμε. Γιά ζωντανή σέ ἔχομε ἀκόμη, γιατί σέ τοῦτο τὸν ιδσμό, δέν νικιέται ὅταν ύλική δύναμη τὸν ηαταβάλλει, μά ὅταν ἡ ψυχή του δέχεται τὴν ήττα, ὅταν σταματᾶ ηανεῖς τὸν ἀγῶνα, τὸν ηάθε ἀγῶνα, πρέπει περιμένει τό τέλος.

"Ἐρμιδήνη, συγγενεῖς ήας φίλοις ζήσαμε ἀπό ηοντά τό δρᾶμα σου στήν τελευταία του φάση. Μέ ήρεμία ήας μέ εύγένεια ψυχική ἔκανες τὸν στερνό σου ἀγῶνα. Καὶ τό μεγαλεῖο τούτης τῆς εύγένειας σκλάβωσε ὅχι μονάχα τή δική μας ψυχή, σέ θαύμασαν ήας σέ θρήνησαν ήας οι ιατροί ήας οι νοσοκόμες, πού τὸν πόνο τὸν δικό μας τὸν αἰσθάνθηκαν ήας πόνο δικό τους.

"Ἀγαπημένο ηορίτσι, βιάστηκες τόσο πολύ νά ἔγκαταλείψης τοῦτο τὸν ιδσμό τὸν μάταιο. "Ομως εἶχες τό λόγο σου: 'Από τή μιά ἡ ζωή σέ πότισε μονάχα φαρμάκια, σου ἔδωσε μονάχα βάσανα, πόνους τρομακτικούς ήας σέ ἀπέλπισε κι' ἀπό τὴν ἄλλη, ὕστερα ἀπό τὴν ἀπέλπισιά σου, αὐξήθηκε ἡ ἐπιθυμία σου νά ηάνης αὐτό τό ἀγύριστο ταξεῖδι ηοντά στά ἀγαπημένα σου ἀδελφάκια, τὴν Ροδούλα ήας τὸν Φρηγοράκη. Πηγαίνοντας ἔκει τὸν "Αδη, ἡ ψυχική σου εύγένεια ἵσως μαλαιώσῃ τὴν σκληρότητα τοῦ χάρου ήας ἀνακουφιστοῦν ἔτσι οι νειροί, πού ἀνάμεσά τους τόσοι συγγενεῖς σου βρίσκονται κι' ἄς μήν μπόρεσες στὸν ἔδῶ ιδσμό νά ηαλμάρης ηαθόλου τὴν ὄρμη ήας τὴν τραχύτητα τοῦ ψυχαρπάκη.

"Ἀγαπημένη 'Ἐρμιδήνη, στή σύντομη ζωή, πού ἔκανες, ήσουν ὑπόδειγμα σεμνῆς ιοπέλλας, εύγενικῆς ιδρης μέ ίδανικά, ήσουν ψπόδειγμα ἀνθρώπου μέ ήθικές ἀρχές, πού τόσο σπανίζουν στήν ἐποχή μας. Καὶ ἡ ίδανική σου αὐτή ζωή, συνυφασμένη μέ τό δρᾶμα σου, σέ ηατέστησε θρῦλο ζωντανή ἀκόμη. ☺

Σέ άγάπησαν έξ ΐσου καὶ οἱ ξένοι, γι' αὐτό ἔτρεξαν ὅλοι μέ προθυμία
νά σοῦ δώσουν φυχήν ἀπό τὴν φυχήν τους, νά σοῦ δώσουν αἷμα ἀπό τό αἷμα το
γιά νά σέ σώσουν." Ομως έσύ, παρά τή θέλησή σου, πλήρωσες ὅλους μέ τήν πι
κρία τοῦ πρόδωρου θανάτου σου.

'Ερμιδνη, μαζί μέ τούς λιγμούς συγγενών καὶ φίλων, πού ὑφώνονται τώ
ρα σάν θυμίαμα, γιά νά σέ συνοδέψουν μέχρι τήν τελευταία σου ηατοικία,
θέλω κι' ἐγώ μέ σπαραγμένη φυχήν καὶ χείλη πού τρέμουν, φιθυριστά νά σοῦ
ἀπευθύνω τόν τελευταῖο χαιρετισμό καὶ μιά παράνηση: ~~Παρνόντας~~ τούς 'Α
σφοδελούς ~~μι~~μόνας πρόσεξε νά μήν ξεχάσης αὐτό πού θά σοῦ πᾶ. Πρόσεξε, γι
τέ παιρνόντας ἀπό τά ηαταραμένα αὐτά μέρη οἱ νεκροί, ξεχνοῦν ὄλονληρη τ
ζωήν. Νά φέρης τό μήνυμα στούς νεκρούς τῆς ΓΕΝΙΑΣ μας, ἀλλά καὶ ὄλονληρου
τοῦ χωριοῦ μας, δτι ή ἀνάμνησή τους εἶναι ἀσβεστη. Πές τους, πώς μαύρη συν
νεφιά στήν φυχήν μας ἐγινε ὁ θάνατός τους, δχι γιά τίποτε ἀλλο, παρά γιά
τόν ἄδικο καὶ πρόδωρο χαμό τους.

"Οσο γιά σένα ηακδμοιρο ηορίτσι, ξέρε το, πώς ή θύμησή σου θά μεί
νη γιά πάντα στήν φυχή μας, θά τήν θερμαίνη πάντα τούτη τή θύμηση ή ἀγά^{πη}
μας.-

Στάθης ΕΥΣΤΑΘΙΑΔΗΣ